

Nf. 24.

47

PRORECTOR
ACADEMIAE FRIDERICIANAE
IO. SAMVEL
STRYKE,

IC^{tus},

SERENISSIMAE VIDVAE SAXO-ISENNA-
CENSIS CONSILIARIUS AVLICVS,
I. V. D. ET P. P. ORD.

VNA CVM

PROFESSORIBVS RELIQVIS

AD

Natiuitatem CHRISTI, vt Portam totius Vitæ
nouæ, deuote salutandam & amplectendam

hortatur.

TOtius vitæ nostræ sanandæ causâ Saluatorem natum esse, grauisissimis verbis docet Auctor epistolæ ad Ebræos c. 2. v. 14. 15. Cum, inquit, pueri participes facti sint carnis & sanguinis, & Ipse pariter participem se fecit eorundem, vt per mortem aboleret eum, qui potentiam habebat mortis, hoc est, diabolum, & dimitteret hos (liberos) quotquot metu mortis *διὰ τῆς θανάτου* *per omnem vitam* obnoxii erant seruituti.

Sentit sane hanc ex lapsu seruitutem natura, quicquid simulent quandoque vel disimulent mortales. Hinc decebat Eum, propter quem omnia, & per quem omnia, Ducem salutis deperditæ per passiones consummare v. 10. 17. 18. eoque ipsi *corpus* aptare c. 10. v. 5. 10. debellando scilicet in ipsa carne nostra diabolo, metumque ita mortis feruilem per ipsam mortem sanctissimam repellendo.

Et tanti quidem negotii, quod singulis incumbit ponderandum, lineamenta prima, imo fontes & documenta reperiuntur in *Genesi*; inde se diffundentia per totas sacras literas. Quæcunque enim leguntur ibi de *tremore* Adam, resonante voce Dei ad hominem, *ubi tu?* c. 3. v. 7. 8. 9. 10. de *diebus vite* hominis v. 17. de interdicta item iam *arbore vite* v. 22. 24. hæc, inquam, etsi breui pagella diduci minus possunt, innuunt tamen, quid mansurum fuisset *ὡς τὸ ζῆν, omne τὸ viuere* Euigenarum, nisi serpenti seductori opposita fuisset sententia de semine mulieris, nisi que per nouam, quam decreuit, *Genesin* noua porta vitæ diuinitus adinuenta fuisset, & aduersus iustam maledictionem moestis hominibus ostensa, vna cum castigationibus medicinalibus v. 15. 20. 24. In familia Seth cum nasceretur Noah, dixit pius ille Lamech pater: hic *consolabi-*

tur nos ab opere nostro & a labore manuum nostrarum ex terra,
 cui *maledixit* Jehovah. c. 5. v. 29. Dicitis his de Noah, subesse quo-
 que id, quod de *solatio* seu electione ventura *omnium gentium* præ-
 dixit Haggai propius c. 2. v. 7. dubitare nos non finit affectus o-
 mnium credentium, ceu expectantium *solatium* Israel, descriptus
 Luc. 2, 25, 38. 11. Similia habentur Gen. 48, 15. 16. 19. 32, 26. 28. 28, 14. 17. 12.
 Num. 23, 21. 24, 17. 1. Chron. 4, 9. 10. Jer. 23, 5. 6. 33, 15. 16. Es. 9, 1--6.
 40, 1--5. 9. Zach. 3, 8. 9. 10. 4, 10. 6, 12. Sap. 10, 1. 4. 9. 10. 11. colligen-
 da inuicem, exemplo Mariæ matris. Luc. 2, 19. 25. 34. 38. 50. 51. Pri-
 scorum certe fidelium methodus ea fuit, vt sub vitæ huius miseræ
 sensu iusto (quem non respuebant prorsus, more Cainitarum) ve-
 nas vitæ promissæ humillime indagarent & eruerent; scrutante in
 ipsis Spiritu Christi, testante prius de afflictionibus in Christum, &
 de gloriis post eas certissimis 1. Petr. 1, 10. 11. 12. 13. 19. 20. 21. 24. 25. In-
 de se armabant isti aduersus omnes casus & terrores per *omnes dies*
vitæ Luc. 1, 74. 75. 70. 79. 30. Pf. 23, 1. 4. 6. Malach. 3, 1. 2. 3. 20. adeoque
 & aduersus mortem, Luc. 2, 28. 29. 30. 2. Sam. 7, 12. 18. 29. Matth. 2, 20.
 18. 16. 13. 4. 2. Manucente eodem Spiritu, magis magisque affue-
 scabant penetrare in sublimitatem *vnus* istius intelligendam, in
 quo sibi benedicere debeant *omnes* familiæ terræ, quantum eum
 vnum esse oporteat, qua & quali fide vnus is apprehendendus se-
 rio vitæ desiderio. Gal. 3, 16. 8. 2, 20. Act. 3, 25. 13. 15. 4, 12. Ebr. 7, 3.
 4. 7. 26. Gen. 22, 18. 7. 8. 14. *Vnus* mediator Dei & hominum, homo
 Christus Iesus. 1. Tim. 2, 4. 5. 6. 3, 16. 1, 15. 1. Cor. 15, 47. Ioh. 1, 4. 14. 5. 1.
 6, 33. 35. 42. 48. 51. 57. 7, 27. 28. 41. 42. 1. Ioh. 1, 2. 4, 9. 10. 3. *Vnus* natus
 in gaudium omni populo. Luc. 2, 10. 11. 13. 14. 31. 1, 35. 43. 47. 78. 79.
 Aeternum pignus miserationis & benedictionis diuinæ, de quo ca-
 ni debet: arcens mali contagium, vitæ repellens tædium, arbor nova
 vitæ, radix sanitatis, recludens librum clausum agnellus, *ἀγνίου* illud.
 Apoc. 5, 1--5--13. 7, 17. 12, 5. 11. 12. 16. 22, 1. 3. 14. 16. Et videbit *omnis ca-*
ro salutare Dei, Luc. 3, 4. 5. 6. 7. 8. Ita τὸ σῶμα τῆς σαρκὸς toto statui carnis
 alibi quoque opponitur, vt vnum ex altero eo percipiatur effica-
 cius. Coram hac primogenitura inclinant sese omnes angeli: ab
 hac vna pendet vera consecratio omnium vitæ generum atque or-

dinum quocunque tempore. Ebr. 1, 1-6. 2, 11, 9. 15. 16. Col. 1, 15-22. 27. Apoc. 1, 5. 18. Eph. 5, 23. 25-32. 1, 23. 1. Tim. 2, 1-5. 8. 3, 15. 16. 4, 4-8. 9. Haec genesis ex lapsis facit noua germina iustitiæ, & inflammat per fidem illud *ζωογονεῖν*, de quo Salvator ipse Luc. 17, 33. 22. 24. 26. 30.

Vtinam, qui studia excolimus, vestigia hæc mysteriorum salutis premeremus omnes atque singuli! *Deploro & meam* (epistola est Philippi Melanchthonis, Viri doctissimi, scripta quondam circa has ferias Georgio Principi Anhaltino) *& totius generis humani duritiem, quod tanti operis diuini consideratione non ardentius adficimur.* Ipso die natali Filii Dei A. 1547. ad eundem Georgium, vere Georgium, reuocat in memoriam, vt *initium* fuerit ecclesiæ Dei promissio de semine salutari, edita post Adæ lapsum. *Confugio igitur, pergit, ad vnum hoc presidium, videlicet ad semen salutare, natum ex Virgine. Non sum Epicureus, sed spero nostros gemitus Deum exauditurum esse, & mitigaturum publicas & priuatas calamitates.* Et paulo post: *Si genus humanum casu aut tantum nature legibus sine Dei gubernatione regeretur, nec seruata esset ecclesia antea, nec deinceps seruaretur in tam horrendis confusionibus. Sed firmissima fide statuamus, semper Filium Dei colligere, & inter ingentes procellas ac tumultus imperiorum seruare aliquem cœtum, in quo lucet agnitio Dei, & ibi quidem seruare, ubi sunt mediocria studia doctrinæ a Deo traditæ. Sic inquit ipse Filius Dei: ero vobiscum vsque ad consummationem seculi. Et Irenæus inquit: semper adfuit generi humano Filius Dei. Hac spe & alia multa communis vitæ officia facio. Multa accidunt singulis hominibus, inextricabilia humano consilio. Sed ideo Deus nos ita exercet, quia vult nos non tantum a nostris consiliis pendere, sed ab ipso. Ideo Filius Dei assumptis humanam naturam, quia miseri sumus, vt nostra onera in se deriuaret, & nos sanct. Non igitur abijciamus doctrinæ ipsius meditationem hoc tristi tempore. Imo fides in calamitatibus magis accendi potest, quam in otio & in luxu. Accessit ad nos Filius Dei; non vt otiosis animis de eo philosophemur. Interim & nos, quibus adhuc concedit otium, vult sedulo in propagationem literarum & salutaris doctrinæ incumbere, & iuuentutis studia accendere, & ad posteros, quasi*

quasi patrimonium, bonas artes illustratas transmitters. Rursus die natali Filii Dei anno sequente 1548. ad Anhaltinum, Præsulem ecclesie optimum: apud Ezechielem iubet Deus Angelum, percutientem principes & populum in templo, parcere iis, qui gemunt propter profanationes. Parcet igitur Deus nunc quoque aliquibus, qui etiamsi operem ferre ecclesie non possunt, gemitu tamen ostendunt confessionem suam & bonam voluntatem erga ecclesiam. Inter tales utinam & nos seruemur!

Quia semel, in tanta nube testium, incidimus e recentioribus in epistolas Philippi Viri Academici, non abs re fuerit continuare paulisper bene meditata. Ad Legatum Pontificium Thomam Campegium in conuentu Wormaciensi A. 1540. instat, scribit, dies, in quo celebratur historia de nato Filio Dei, Liberatore nostro, cui procedunt in mundum pii angeli hymnum canunt, quo beneficia predicant nascentis Christi, qui patefacturus sit gloriam Dei, facturus pacem in terra, & lætitia sempiterna cumulaturus homines. Ideo vero præcunt angeli, ut nos admoceant de nostro officio, ac maxime gubernatores. Hi sunt illius chori socii, cum gloriam Deo canunt, id est, cum veram doctrinam illustrant, cum ecclesiis pacem concedunt, & inter homines disciplinam tuentur: non, cum oppressa veritate seuitiam in ecclesiis exercent, & vastitatem efficiunt. Scimus etiam, plausibilem esse orationem, dicere de concordia, de pace, vituperare contumaciam. Nec leuiter mouentur animi mediocres hoc genere obiurgationum. Sed tamen videndum est, in quibus culpa hæreat, ut vera, recta, & necessaria ecclesie, doceant. In hanc curam incubuisse aliquos ex nostris, Deus testis erit. Similia, eadem id temporis occasione, exarauit ad Balthasarem a Promniz, Episcopum Vratislauensem (non male animatum; uti & patet ex alia epistola συγγράμμα, data de hoc ipso ad Ambrosium Moibanum, Vratislaviæ Pastorem) item ad Fridericum Nauseam, Episcopum Viennensem, simulque consiliarium Regis Ferdinandi I. nec non ad Petrum Paulum Vergerium, episcopum adhuc Iustinopolitanum. Non possumus, quin excerpamus aliqua ex litteris, Wormacia itidem scriptis ad Fridericum Norimbergæ Abbatem Aegidianum, euangelii causa animo afflictum. Video ecclesiam Christi iam renascentem concuti non visitatis aut leuibus, sed

miris & ingentibus periculis & terroribus. Sed tamen Dux noster
 Filius Dei non defuturus nobis est. Etsi dura militia est: tamen hæc
 exercitia pios erudiuunt & confirmant. Absit a nobis otium, quod habent
 Epicurei, nec dubitemus Filium DEI per infirma organa tamen illustres
 triumphos acturum esse, represso diabolo. His me cogitationibus ipse
 sustento: has oppono igneis diaboli telis. Diabolus ipse exaggeret,
 quantum volet, nostra crimina: tamen non pluris sunt facienda, quam
 victima, cuius meritum nobis applicat Pontifex Christus, assidue pro
 nobis interpellans Patrem (Ebr. 2, 17. 18. 15. 14. 9. 10. 4, 15. 2. Tim. 2,
 8. 11.) Necessariam causam habemus. Excitemus igitur animos, &
 illam veram vocem euangelii, ceu classicum, audiamus: exuberat gra-
 tia supra delictum. Nec peccata nostra nec mundi iustitiam, nec dia-
 boli potentiam anteferamus victimæ pro nobis mactata, quæ est Filius
 Dei. In historia autem istius colloqui Wormaciensis, epistolis
 inserta, materia attingitur de peccato originis. Deploranda erat
 omnium lacrymis humani generis miseria, quod propter malum originis
 hæc præstans natura, primum horribili ira Dei, deinde ingenti mole ca-
 lamitatum huius vitæ, & morte ipsa oppressa est. Præterea imagine
 Dei in nobis deformata, nunc in tenebris & contumacia perpetua contra
 legem Dei versatur. Hoc tantum malum isti Epicurei extenuant. Non
 arbitror autem, quemquam pium adeo lentum esse ἢ ἀχολον, ut sine fre-
 mitu verborum prestigias legere possit. Luditur vocabulis criminis, cul-
 pæ, peccati capitalis. Scio frustra hæc dici iis, qui religiones iudicant
 fabulosas esse. Et hac ultima ætate mundi videmus hanc cyclopicam
 philosophiam late vagari & multos habere adplausores. Sed
 scriptum est de hoc tempore: Tunc stabit pro filii populi sui Dux ma-
 gnus. quod ex Deo est, non delebitur. Quæ Auctoris feueritas fere
 iubet recordari zeli, quo idem paulo ante vsus fuerat A. 1539. ad
 Senatum Venetum in causâ Seruæti. Belligeratur, inquit, Diabo-
 lus cum vera ecclesia, quibus potest, artificis, cum offundere opinioniones
 contra verbum Dei, cum auellere animos ab illa regula conatur. Sed
 hæc militia paucis nota est. Ideo omnibus ætatibus ab initio mundi pas-
 sim sparsi & propagati sunt errores omnis generis. Cum enim omnium
 hominum mentes natura ducantur, ut aliquid de religione querant,
 & ta-

¶ tamen negligenter tueantur verbum Dei, ac libentius assentiantur humanis speculationibus, facile excutitur hominibus verbum Dei.

Fatemur, minus concinnum videri posse, quod vnius Auctoris tot cumulantur testimonia. Enim vero cum non id fiat fallendi temporis causa, sed ad illustrandum, quod capimus, argumentum, multaque ex annalibus Euangelicis nos commonefaciat: subiungamus nonnulla ad amicos perscripta. A. 1523. Cal. Ian. ad Ioachimum Camerarium, quo utebatur Philippus quam familiarissime: *Presentissimum remedium calamitatum scis a Christo tibi petendum esse. Quod si divitias crucis noris, facile superaveris tristissima quæque. Neque dubito firmiorem animum fore, si te consolens contemplatione eorum, que velut in theatro piis omnibus exhibuit celestis Pater in historia Abrahami, Isnaci, Iacobi, Iosephi. Nunc alios pretereo. Vix credas, quam me horum casus, quomocumque perturbatum, erigant. Neque ignoro ego rideri hæc a palliatis magistris. Et recte quidem. Nam Euangelium $\mu\omega\sigma\eta\pi\iota\omega\nu$ vocat diuinus spiritus. Tu memineris te Christi esse: sentiens, quod res est, nullum vitæ genus a pietate alienius esse, quam quod vacet cruce.*

A. 1553. die Iohannis Euangelistæ, seu feriarum nostrarum ultimo, ad Iohannem Matthesium nonnihil loquitur & de primo exilio, in quo *primi parentes* cælestem patriam amiserunt, & de Filio Dei, qui pro nobis exul factus est, vt reducat nos in æternam patriam. Gen. 3. 24. 12. 13. 26. 3. 4. Matth. 2. 2. 4. 6. 13. 16. 18. 20. 4. 4. 14. 16. 8. 20. Ioh. 18. 36. 37. 12. 23. 25. 26. 34. 1. Cor. 15. 19. 45. 47. Ebr. 11. 12. 17. 18. Col. 3. 3. 4. 10. 11.) Et A. 1543. mi Matthesi, scribit, gaudeo relinqui altercationem, que inter vos fuit de iustitia ante lapsum humane nature. De presentibus erumnis, de presenti beneficio disputemus. Magnæ res nobis cogitandæ sunt. Postquam lapsa est humana natura, cogitemus seriam fuisse iram Dei, & quidem tantam, vt nisi tunc Filius fuisset deprecator, tota homi-

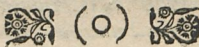
hominum natura reiecta fuisset. Condiderat Deus homines, ut se patefaceret, ut celebraretur, denique ut delectaretur hoc opere. Ab hoc se contemptum esse vere irascebatur: sed intercessit pro nobis Filius. Rursus magnitudo misericordie declaretur; que tamen, si ira non cogitetur, declarari non potest. Hos locos agitandos & illustrandos esse duco. Et in his versari Paulum vides. Omitamus disputationes, que plus habent subtilitatis quam utilitatis. (Ioh. 7, 27. 28. 36. 53. I. Cor. 1, 30. 20. 24. 9. Matth. 16, 13--25. 27.

Ad Paulum Eberum, his diebus A. 1547. Luceamus communes arummas generis humani una cum Abel & ceteris ecclesie principibus, & a Filio Dei consolationem petamus & expectemus. Et A. 1556. ad G. Agricolam: Christum, custodem ecclesie sue, ideo massam nature humane adsumpsisse, ut nos, tanquam surculos, sue masse infertos, gestet & seruet, sicut inquit: ego sum Vitis, & vos palmites.

Vtatur ergo omnes fruamurque grato animo caelestibus his deliciis & muneribus in consecrationem ac directionem totius vitæ nostræ, certissimi viucentes mortuos esse, qui sine Christi participatione sunt. Act. 2, 30. 39. 40. 3, 25. 26. Tit. 2, 11. 12. 13. 3, 3. 4. I. Petr. 2, 2. 3. Rom. 9, 5. 7. 9. 26. Ef. 4, 2. 3. 4. 8, 18. 19. 10. I. Tim. 5, 6. 11. P. P. In Academia Fridericiana Fer. Natal. A. MDCC XI.

Typis Stephani Orbani, Acad. Typogr.

Ja 1586

ULB Halle

3

001 508 687

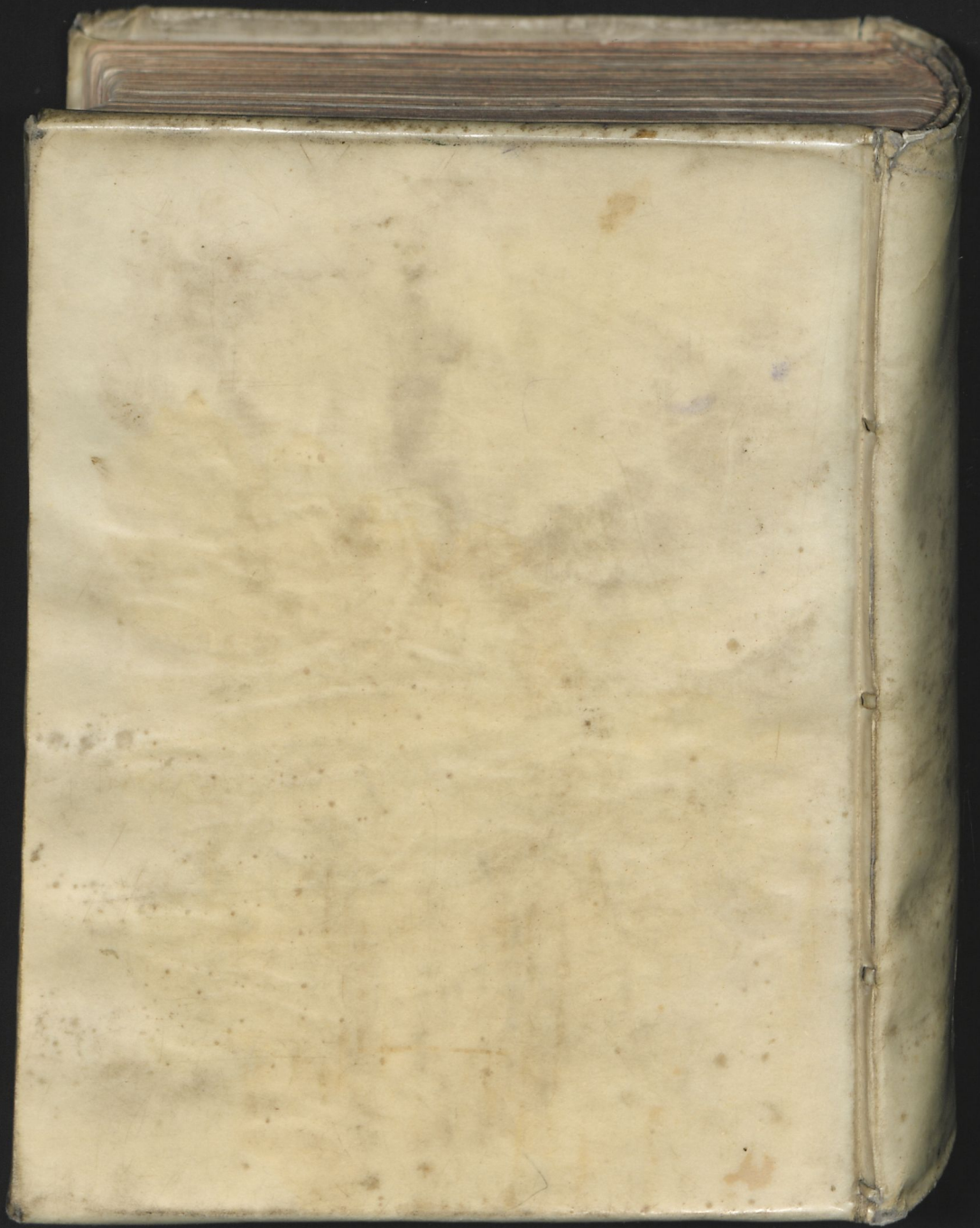

St

VD 78

VD 78

PROREC
ACADEMIAE FRII
IO. SAM
STRY

IC^{tus}.

SERENISSIMAE VIDVA
CENSIS CONSILIAR

I. V. D. ET P. P

VNA CVM

PROFESSORIBVS

AD

Natiuitatem CHRISTI, vt
nouæ, deuote salutandam

hortatur.

